

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 289/2020-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Mikulovou, Makovického 3, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 76/2011 v období po podaní návrhu na obnovu konania a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Mikulovou, Makovického 3, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 76/2011 v období po podaní návrhu na obnovu konania (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde 5. apríla 2011 návrh na obnovu konania okresného súdu v právoplatne skončenej veci vedenej pod sp. zn. 14 C 286/2001. Sťažovateľom podaný návrh na obnovu konania je okresným súdom vedený pod sp. zn. 8 C 76/2011 a podal ho z dôvodu, že „v pôvodnom konaní neboli vypočutí svedkovia podľa jeho návrhu a sú dôkazy a skutočnosti, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní o náhradu škody vo výške 341,25 € proti škodcovi [REDAKOVANÉ]... spôsobenej pri dopravnej nehode dňa 05.06.2000.“.

2.1 Dôvodom podania ústavnej sťažnosti bol postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý „o obnove konania nekonal vôbec, až 03.11.2014 doručil sťažovateľovi výzvu na odstránenie väd podania. Sťažovateľ vady odstránil podaním zo dňa 18.11.2014. Okresný súd v Žiline opäť niekoľko rokov nekonal, až v r. 2019, kedy bola táto právna vec pridelená novej sudkyňi Okresného súdu v Žiline a táto rozhodla rozsudkom zo dňa 17.09.2019. Proti uvedenému rozsudku Okresného súdu v Žiline podal sťažovateľ odvolanie, v súčasnosti sa spis nachádza na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 10Co 27/2020 a o odvolaní nie je do dnešného dňa právoplatne rozhodnuté.“.

3. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom Okresného súdu v Žiline v konaní sp. zn. 8C 76/2011 bolo porušené.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 341 €, ktoré je mu Okresný súd v Žiline povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia...

Okresný súd v Žiline je povinný nahradiť štátu trovy právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred Ústavným súdom SR vo výške 375,24 € do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

12. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

III.

Referenčné právne normy a judikatúra ústavného súdu

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03), čo umožňuje preskúmať ich namietané porušenie spoločne.

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (II. ÚS 26/95,

I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98).

17. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 32/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 22/01, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 37/02, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04, IV. ÚS 102/05), v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02), vychádzajúc pri tom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05). Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok nápravy na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo, a preto ak je zrejmé, že v čase, keď bola ústavná sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k priet'ahom v konaní nedochádza, je daný dôvod na jej odmietnutie pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

18. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

19. Podľa § 413 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) súd uznesením odmietne žalobu na obnovu konania, ak a) bola podaná oneskorene, b) bola podaná neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustná, d) ide o dôvod uvedený v § 129 alebo e) je zjavne nedôvodná.

20. Podľa § 414 CSP ak súd žalobu na obnovu konania neodmietne, rozhodne rozsudkom, či obnovu konania povolí alebo zamietne.

21. Podľa § 416 CSP len čo nadobudne rozsudok o povolení obnovy konania právoplatnosť, súd bez ďalšieho vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo v pôvodnom konaní aj v obnovenom konaní.

22. Podľa § 417 ods. 1 CSP ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne rozsudkom návrh na jeho zmenu.

23. Podľa § 417 ods. 2 CSP ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, novým rozhodnutím nahradí pôvodné rozhodnutie.

24. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

IV.1 Ústavný prieskum napadnutého konania okresného súdu z hľadiska namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny

25. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa, k namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny malo dôjsť

v napadnutom konaní okresného súdu, ktoré sa začalo 5. apríla 2011, t. j. ešte za účinnosti ustanovení Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016, a to na základe jeho návrhu na obnovu konania, o ktorom síce okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 8 C 76/2011 zo 17. septembra 2019 jeho zamietnutím, ale v súčasnom období prebieha odvolacie konanie na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 10 Co 27/2020.

26. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu existujúcej ešte za účinnosti ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o jej zamietnutí – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny), pretože nejde o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci (takéto rozhodnutie už bolo totiž vydané v pôvodnom konaní, predstavuje prekážku veci rozhodnutej a túto nemožno prejednávať znova). Pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku (teraz Civilného sporového poriadku, pozn.) môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podľa judikatúry ústavného súdu porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o obnove konania (za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku uznesenia a za účinnosti Civilného sporového poriadku rozsudku, pozn.), o povolení obnovy konania (I. ÚS 5/02, III. ÚS 191/02, I. ÚS 24/03, IV. ÚS 185/04, III. ÚS 18/05, I. ÚS 63/05, III. ÚS 107/06, II. ÚS 253/06, IV. ÚS 88/2010, I. ÚS 750/2013, I. ÚS 444/2014, III. ÚS 446/2017).

27. Z už uvedenej judikatúry ústavného súdu vzťahujúcej sa na konanie o návrhu na obnovu konania a aplikovateľnosti čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny) ústavný súd vychádzal aj v tomto prípade, keďže napadnuté konanie je konaním o mimoriadnom opravnom prostriedku, ktoré sa začalo na základe návrhu sťažovateľa na obnovu konania ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom okresný súd vzhľadom na novú právnu úpravu účinnú od 1. júla 2016, počnúc týmto dňom, postupoval podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku týkajúcich sa žaloby o obnovu

konania (§ 397 a nasl. CSP) v súlade s § 470 ods. 1 CSP. Vzhľadom na to, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 76/2011 zo 17. septembra 2019 zamietol sťažovateľom podaný návrh na obnovu konania, nejde o prípad, v ktorom by okresný súd rozhodol o povolení obnovy konania, a teda k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny) nemohlo z tohto titulu ani dôjsť, resp. sa o ňom uvažovať. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.2 Ústavný prieskum napadnutého konania okresného súdu z hľadiska namietaného porušenia práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

28. Z judikatúry EŠLP možno vyvodit', že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (IV. ÚS 382/09, I. ÚS 5/02, rozsudok EŠLP vo veci A. B. proti Slovenskej republike zo 4. 3. 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru, rozsudok EŠLP vo veci Fischer proti Rakúsku zo 6. 5. 2003, č. 27569/02 a odkazy v tomto rozhodnutí), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj SVÁK, J. *Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva*. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003, s. 370 – 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan proti Spojenému kráľovstvu z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60 (IV. ÚS 403/09)]. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť aj v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu